

V Bruseli 30. júna 2023
(OR. en)

11152/23

ECOFIN 677
UEM 211
SOC 502
EMPL 353
COMPET 697
ENV 776
EDUC 289
RECH 321
ENER 412
JAI 923
GENDER 153
ANTIDISCRIM 147
JEUN 191
SAN 428

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. predch. dok.:	9847/1/23 REV 1
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 621 final
Predmet:	ODPORÚČANIE RADY, ktoré sa týka národného programu reforiem Poľska na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Poľska na rok 2023

Delegáciám v prílohe zasielame vyššie uvedený návrh odporúčania Rady v znení, o ktorom rokovali Rada a Európska rada na základe odporúčania Komisie COM(2023) 621 final.

ODPORÚČANIE RADY

Z...,

ktoré sa týka národného programu reforiem Poľska na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Poľska na rok 2023

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241², ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „mechanizmus“), nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus poskytuje členským štátom finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. V súlade s prioritami európskeho semestra prispieva mechanizmus k obnove hospodárstva, k inkluzívnemu zotaveniu a vykonávaniu udržateľných reforiem a investícií zvyšujúcich rast, najmä reforiem a investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie a na posilnenie odolnosti hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci Únie a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv. Maximálny finančný príspevok pre členský štát v rámci mechanizmu bol aktualizovaný 30. júna 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komisia 22. novembra 2022 prijala ročný prieskum udržateľného rastu na rok 2023, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2023. Európska rada 23. marca 2023 schválila priority ročného prieskumu udržateľného rastu na rok 2023, ktoré sa sústreďujú na štyri rozmery konkurencieschopnej udržateľnosti. Komisia 22. novembra 2022 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011³ aj správu o mechanizme varovania na rok 2023, v ktorej Poľsko neurčila za jeden z členských štátov, ktoré môžu byť postihnuté nerovnováhami alebo ktorým môže hroziť, že budú postihnuté nerovnováhami. Hĺbkové preskúmanie preto nebude potrebné. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny, ako aj návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2023, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny⁴ 16. mája 2023 a spoločnú správu o zamestnanosti 13. marca 2023.
- (3) Hoci hospodárstva Únie vykazujú pozoruhodnú odolnosť, geopolitický kontext má na ne naďalej negatívny vplyv. Keďže Únia stojí pevne po boku Ukrajiny, program hospodárskej a sociálnej politiky Únie sa zameriava na zmierňovanie negatívneho vplyvu energetických šokov v krátkodobom horizonte, a to tak v prípade zraniteľných domácností, ako aj v prípade zraniteľných podnikov, pričom sa zároveň snaží nepoľavovať v úsilí o dosiahnutie zelenej a digitálnej transformácie, podpore udržateľného a inkluzívneho rastu, zabezpečovaní makroekonomickej stability a zvyšovaní odolnosti v strednodobom horizonte. Zároveň sa intenzívne zameriava aj na zvyšovanie konkurencieschopnosti a produktivity Únie.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Odporúčanie Rady zo 16. mája 2023 o hospodárskej politike eurozóny (Ú. v. EÚ C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Komisia 1. februára 2023 vydala oznámenie s názvom „Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody určený pre vek emisnej neutrálnosti“ (ďalej len „Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody“). Cieľom Priemyselného plánu v kontexte Zelenej dohody je posilniť konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu Únie a podporiť rýchly prechod ku klimatickej neutralite. Plán je doplnkom k úsiliu prebiehajúcemu v rámci Európskej zelenej dohody a plánu REPowerEU. Jeho cieľom je aj poskytnúť priaznivejšie prostredie na zvyšovanie výrobnnej kapacity Únie pre emisne neutrálne technológie a výrobky, ktoré sú potrebné na splnenie ambiciózných cieľov Únie v oblasti klímy, a zabezpečiť prístup k relevantným kritickým surovinám, a to aj diverzifikáciou získavania zdrojov, riadnym využívaním geologických zdrojov v členských štátoch a maximalizáciou miery recyklácie surovín. Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody spočíva na štyroch pilieroch, ktorými sú predvídateľné a zjednodušené regulačné prostredie, rýchlejší prístup k finančným prostriedkom, zlepšovanie zručností a otvorený obchod v záujme vybudovania odolnejších dodávateľských reťazcov. Komisia 16. marca 2023 vydala ďalšie oznámenie s názvom „Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030“, ktorého štruktúra je založená na deviatich vzájomne sa posilňujúcich faktoroch s cieľom dopracovať sa k regulačnému rámcu, ktorý by povzbudzoval rast. V oznámení sa stanovujú politické priority zamerané na aktívne zabezpečovanie štrukturálnych zlepšení, dobre cielených investícií a regulačných opatrení pre dlhodobú konkurencieschopnosť Únie a jej členských štátov. Ďalej uvedené odporúčania pomáhajú riešiť tieto priority.

- (5) V roku 2023 sa európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík ďalej vyvíja v súlade s vykonávaním mechanizmu. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je naďalej nevyhnutné, aby sa plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány sa zaoberajú všetkými príslušnými odporúčaniami pre jednotlivé krajiny vydanými v posledných rokoch alebo ich významnou časťou. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019, 2020 a 2022 sú naďalej rovnako relevantné aj pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli zrevidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.
- (6) Cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435⁵ (ďalej len „nariadenie REPowerEU“), ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je čo najskôr ukončiť závislosť Únie od dovozu ruských fosílnych palív. Prispeje sa tým k energetickej bezpečnosti a diverzifikácii dodávok energie do Únie a zároveň sa zvýši miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, zvýšia sa kapacity na uskladňovanie energie a energetická efektívnosť. Nariadenie REPowerEU umožňuje členským štátom pridať do svojich národných plánov obnovy a odolnosti novú kapitolu REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU. Tieto reformy a investície pomôžu tiež posilniť konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu Únie, ako sa uvádza v Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody, a prispievajú k plneniu odporúčaní pre jednotlivé krajiny týkajúcich sa energetiky, ktoré boli pre členské štáty vydané v roku 2022 a prípadne v roku 2023. Nariadením REPowerEU sa zavádza nová kategória nenávratnej finančnej podpory, ktorú majú členské štáty k dispozícii na financovanie nových reforiem a investícií súvisiacich s energetikou v rámci svojich plánov obnovy a odolnosti.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1).

- (7) Komisia 8. marca 2023 prijala oznámenie, ktoré obsahuje usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2024 (ďalej len „oznámenie z 8. marca 2023“). Jeho cieľom je podporiť členské štáty pri vypracúvaní programov stability a konvergenčných programov, a tým posilniť koordináciu politík. Komisia pripomenula, že všeobecná úniková doložka Paktu stability a rastu sa koncom roka 2023 deaktivuje. Vyzvala na prijatie fiškálnych politík v rokoch 2023 – 2024, ktoré zabezpečia strednodobú udržateľnosť dlhovej služby a udržateľným spôsobom zvýšia potenciálny rast a vyzvala členské štáty, aby vo svojich programoch stability a konvergenčných programoch na rok 2023 stanovili, ako vo svojich fiškálnych plánoch zabezpečia dodržiavanie referenčnej hodnoty na úrovni 3 % hrubého domáceho produktu (HDP) stanovenej v zmluve, ako aj realistické a nepretržité znižovanie dlhu, resp. jeho udržanie na obozretnej úrovni v strednodobom horizonte. Komisia tiež vyzvala členské štáty, aby postupne zrušili vnútroštátne fiškálne opatrenia zavedené na ochranu domácností a podnikov pred energetickým cenovým šokom, pričom začnú najmenej cieľenými opatreniami. Zároveň uviedla, že ak by v dôsledku obnovených tlakov na ceny energie bolo potrebné predĺžiť podporné opatrenia, členské štáty by takéto opatrenia mali lepšie zacieliť na zraniteľné domácnosti a podniky. Komisia uviedla, že fiškálne odporúčania budú kvantifikované a diferencované. Okrem toho, ako sa navrhuje v jej oznámení z 9. novembra 2022 o smerovaní reformy rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ, fiškálne odporúčania by sa sformulovali na základe čistých primárnych výdavkov. Odporučila, aby všetky členské štáty pokračovali v ochrane investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečili účinné využívanie finančných prostriedkov z mechanizmu a z iných fondov Únie, a to najmä v prospech cieľov zelenej a digitálnej transformácie a odolnosti. Komisia uviedla, že navrhne Rade, aby na jar 2024 začala postupy pri nadmernom deficite, a to na základe deficitu podľa výsledných údajov za rok 2023 v súlade so súčasnými právnymi ustanoveniami.

- (8) Komisia 26. apríla 2023 predložila legislatívne návrhy na zavedenie komplexnej reformy pravidiel Únie týkajúcich sa správy hospodárskych záležitostí. Hlavným cieľom návrhov je posilniť udržateľnosť verejného dlhu a podporiť udržateľný a inkluzívny rast vo všetkých členských štátoch prostredníctvom reforiem a investícií. Komisia sa vo svojich návrhoch zameriava na zvýšenie zodpovednosti členských štátov, zjednodušenie rámca a posun smerom k väčšiemu strednodobému zameraniu v kombinácii s účinným a súdržnejším presadzovaním. Podľa záverov Rady zo 14. marca 2023 o usmerneniach týkajúcich sa reformy rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ je cieľom ukončiť legislatívnu prácu v roku 2023.
- (9) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Poľsko predložilo Komisii 3. mája 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 17. júna 2022 prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Poľska⁶. Uvoľnenie splátok je podmienené prijatím rozhodnutia Komisie v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241 o tom, že Poľsko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.

⁶ ST 9728/2022 INIT; ST 9728/2022 ADD 1.

- (10) Poľsko predložilo 27. apríla 2023 svoj národný program reforiem na rok 2023 a svoj konvergenčný program na rok 2023 v súlade s článkom 8 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1466/97. Obidva programy sa s cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi posudzovali spoločne. V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2023 zohľadňujú aj polročné správy Poľska o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti.
- (11) Komisia 24. mája 2023 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Poľska na rok 2023. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Poľsko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu, ktoré prijala Rada v rokoch 2019 až 2022, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Poľska. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Poľska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

- (12) Podľa údajov, ktoré overil Eurostat, sa deficit verejných financií Poľska zvýšil z 1,8 % HDP v roku 2021 na 3,7 % HDP v roku 2022, zatiaľ čo dlh verejnej správy klesol z 53,6 % HDP na konci roku 2021 na 49,1 % HDP na konci roku 2022. Komisia 24. mája 2023 vydala správu podľa článku 126 ods. 3 zmluvy. V správe sa rozoberala rozpočtová situácia Poľska, keďže jeho deficit verejných financií v roku 2022 presiahol referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve. V správe sa konštatovalo, že kritérium deficitu nebolo dodržané. V súlade s oznámením z 8. marca 2023 Komisia nenavrhol začatie nových postupov pri nadmernom deficite na jar 2023. Komisia následne uviedla, že navrhne Rade, aby na jar 2024 začala postupy pri nadmernom deficite na základe deficitu podľa výsledných údajov za rok 2023. Poľsko by to malo zohľadniť pri plnení svojho rozpočtu na rok 2023 a pri zostavovaní svojho rozpočtu na rok 2024.
- (13) Saldo verejných financií ovplyvnili opatrenia fiškálnej politiky podniknuté na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie. V roku 2022 takéto opatrenia fiškálnej politiky znižujúce príjmy zahŕňali znížené sadzby dane z pridanej hodnoty a spotrebné dane z energie a palív; na druhej strane takéto opatrenia fiškálnej politiky zvyšujúce výdavky zahŕňali peňažné dotácie a zastropovanie cien elektrickej energie pre domácnosti a dotácie pre spoločnosti na náklady na plyn. Komisia odhaduje, že čisté rozpočtové náklady na tieto opatrenia v roku 2022 predstavovali 1,9 % HDP. Saldo verejných financií bolo ovplyvnené aj rozpočtovými nákladmi na dočasnú ochranu vysídlených osôb z Ukrajiny, ktoré sa v roku 2022 odhadujú na 0,5 % HDP. Odhadované náklady na dočasné núdzové opatrenia súvisiace s krízou spôsobenou ochorením COVID-19 zároveň klesli z 2,4 % HDP v roku 2021 na 0,7 % HDP v roku 2022.

- (14) Rada 18. júna 2021 odporučila, aby Poľsko⁷ v roku 2022 uskutočňovalo podporné zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a aby zachovalo investície financované z vnútroštátnych zdrojov.
- (15) Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky⁸ v roku 2022 podporné, a to na úrovni -3,0 % HDP, ako to odporúčala Rada. V súlade s odporúčaním Rady Poľsko naďalej podporovalo obnovu investíciami financovanými z mechanizmu. Výdavky financované z grantov v rámci mechanizmu a z iných fondov Únie dosiahli v roku 2022 výšku 1,0 % HDP (1,3 % HDP v roku 2021). Investície financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,2 percentuálneho bodu HDP⁹. Poľsko teda zachovalo investície financované z vnútroštátnych zdrojov, ako odporučila Rada. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) zároveň predstavoval expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 2,3 percentuálneho bodu. Tento významný expanzívny príspevok zahŕňal dodatočný vplyv opatrení na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie (dodatočné čisté rozpočtové náklady vo výške 1,9 % HDP), ako aj náklady na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,5 % HDP). Poľsko teda dostatočne kontrolovalo rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov.

⁷ Odporúčanie Rady z 18. júna 2021, ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Poľska na rok 2021 (Ú. v. EÚ C 304, 29.7.2021, s. 98).

⁸ Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako zmena primárnych výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení) okrem dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou spôsobenou ochorením COVID-19, ale vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci mechanizmu a z iných fondov Únie v porovnaní so strednodobým potenciálnym rastom. Podrobnejšie informácie sú uvedené v rámčeku 1 v tabuľkách týkajúcich sa fiškálnej štatistiky.

⁹ Ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali expanzívny príspevok vo výške 0,8 percentuálneho bodu HDP, v ktorom sa vo veľkej miere prejavila vládna podpora pre finančné inštitúcie.

- (16) Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové projekcie uvedené v konvergenčnom programe na rok 2023, je na rok 2023 a na nasledujúce obdobie v súlade s prognózou Komisie z jari 2023. Vláda predpokladá, že reálny HDP sa v roku 2023 zvýši o 0,9 % a v roku 2024 o 2,8 %. Na porovnanie, v prognóze Komisie z jari 2023 sa predpokladá o niečo nižší rast reálneho HDP, a to na úrovni 0,7 % v roku 2023 a 2,7 % v roku 2024, čo je spôsobené najmä prognózou nižšieho príspevku domáceho dopytu.
- (17) Vláda vo svojom konvergenčnom programe na rok 2023 očakáva, že deficit verejných financií sa v roku 2023 zvýši na 4,7 % HDP. V tomto zvýšení v roku 2023 sa prejavujú najmä vyššie výdavky na obranu, zdravotníctvo, mzdy vo verejnom sektore a indexáciu dôchodkov, pričom zvýšené zrejme zostanú aj náklady na opatrenia určené na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie. Podľa konvergenčného programu na rok 2023 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa zvýši zo 49,1 % na konci roku 2022 na 50,5 % na konci roku 2023. V prognóze Komisie z jari 2023 sa na rok 2023 predpokladá deficit verejných financií na úrovni 5,0 % HDP. Tento deficit je vyšší, ako sa predpokladá v konvergenčnom programe na rok 2023, a to najmä v dôsledku opatrení poskytujúcich mimoriadnu pomoc poľnohospodárom, ktoré ešte neboli v konvergenčnom programe na rok 2023 špecifikované. V prognóze Komisie z jari 2023 sa počíta s podobným pomerom dlhu verejnej správy k HDP, a to 50,5 % na konci roku 2023.

- (18) Saldo verejných financií v roku 2023 budú podľa očakávaní naďalej ovplyvňovať opatrenia podniknuté na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie. Patria medzi ne najmä nové opatrenia, ako napríklad schémy zmrazenia cien elektrickej energie a plynu, a podporné opatrenia pre energeticky náročné priemyselné odvetvia. Náklady na tieto opatrenia sú čiastočne kompenzované daňami z neočakávaných ziskov výrobcov plynu a elektriny. Po zohľadnení týchto príjmov sa v prognóze Komisie z jari 2023 predpokladajú v roku 2023 čisté rozpočtové náklady na podporné opatrenia na úrovni 1,7 % HDP¹⁰. Zdá sa, že väčšina opatrení v roku 2023 nie je zameraná na najzraniteľnejšie domácnosti alebo podniky, pričom plne nevysiela cenový signál na zníženie dopytu po energii a zvýšenie energetickej efektívnosti. V dôsledku toho sa v prognóze Komisie z jari 2023 výška cielených podporných opatrení, ktorú možno zohľadniť pri posudzovaní dodržiavania odporúčania Rady z 12. júla 2022¹¹, odhaduje na 0,2 % HDP v roku 2023 (v porovnaní s 0,1 % HDP v roku 2022). Predpokladá sa, že rozpočtové náklady na dočasnú ochranu pre vysídlené osoby z Ukrajiny sa v porovnaní s rokom 2022 znížia o 0,2 percentuálneho bodu HDP. Napokon sa očakáva, že na saldo verejných financií v roku 2023 bude mať priaznivý vplyv postupné rušenie dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou spôsobenou ochorením COVID-19, ktoré boli odhadnuté na 0,7 % HDP.

¹⁰ Tento údaj predstavuje úroveň ročných rozpočtových nákladov na uvedené opatrenia, a to vrátane bežných príjmov a výdavkov, a prípadne aj opatrení v oblasti kapitálových výdavkov.

¹¹ Odporúčanie Rady z 12. júla 2022, ktoré sa týka národného programu reforiem Poľska na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Poľska na rok 2022 (Ú. v. EÚ C 334, 1.9.2022, s. 171).

- (19) Rada vo svojom odporúčaní z 12. júla 2022 odporučila Poľsku, aby prijalo opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby bol v roku 2023 rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v súlade s celkovo neutrálnymi zámermi politiky¹², pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cielená podpora pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. Poľsko by zároveň malo byť pripravené prispôsobiť bežné výdavky vyvíjajúcej sa situácii. Poľsku bolo zároveň odporučené zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti s ohľadom na iniciatívu REPowerEU, okrem iného aj využitím mechanizmu a iných fondov Únie.

¹² Na základe prognózy Komisie z jari 2023 sa strednodobý (desaťročný priemerný) rast potenciálneho HDP Poľska, ktorý sa používa na meranie zámerov fiškálnej politiky, v nominálnom vyjadrení odhaduje na 15,5 %.

- (20) V prognóze Komisie z jari 2023 sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2023 v kontexte vysokej inflácie expanzívne (-0,8 % HDP), pričom aj v roku 2022 boli zámery fiškálnej politiky expanzívne (-3,0 % HDP). Očakáva sa, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez diskrečných príjmových opatrení) bude v roku 2023 predstavovať expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,8 % HDP. To zahŕňa zvýšenie nákladov na ciele podporné opatrenia pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, o 0,1 % HDP. Zahrnuté sú tu aj nižšie náklady na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (o 0,2 % HDP). Expanzívny príspevok primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov teda nie je spôsobený cieľovou podporou pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, a pre ľudí utekajúcich z Ukrajiny. Expanzívny rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov je spôsobený necieľovými energetickými opatreniami, vyššími výdavkami na obranu a zdravotníctvo, ako aj sústavným zvyšovaním miezd vo verejnom sektore a sociálnych dávok. Možno teda konštatovať, že predpokladaný rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov nie je v súlade s odporúčaním Rady z 12. júla 2022. Výdavky financované z grantov v rámci mechanizmu a z iných fondov Únie majú v roku 2023 predstavovať 1,8 % HDP, zatiaľ čo investície financované z vnútroštátnych zdrojov majú predstavovať reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,2 percentuálneho bodu¹³. Poľsko teda plánuje financovať dodatočné investície prostredníctvom mechanizmu a iných fondov Únie a nepredpokladá sa, že zachová investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Krajina plánuje financovať verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti v takých oblastiach, ako je napríklad energetická účinnosť budov, veterná energia na pobreží i mori, uskladňovanie energie, modernizácia sústav, výroba vodíka a udržateľná mobilita, ktoré sú financované z mechanizmu a z iných fondov Únie.

¹³ Ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov majú poskytnúť reštriktívny príspevok vo výške 0,6 percentuálneho bodu HDP, v ktorom sa prejaví efekt zastavenia vládnej podpory pre finančné inštitúcie v roku 2022.

- (21) Podľa konvergenčného programu na rok 2023 sa očakáva, že deficit verejných financií v roku 2024 klesne na úroveň 3,4 % HDP. V poklese v roku 2024 sa prejavuje najmä zrušenie podporných opatrení v súvislosti s energetickou krízou. Podľa konvergenčného programu na rok 2023 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa koncom roka 2024 zvýši na 52,4 %. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2023 predpokladá, že deficit verejných financií bude v roku 2024 na úrovni 3,7 % HDP. Tento deficit je vyšší, ako sa predpokladá v konvergenčnom programe na rok 2023, a to najmä v dôsledku opatrení, ktoré ešte neboli v programe špecifikované. V prognóze Komisie z jari 2023 sa počíta s podobným pomerom dlhu verejnej správy k HDP, a to 53,0 % na konci roku 2024.
- (22) V konvergenčnom programe na rok 2023 sa predpokladá postupné ukončenie väčšiny podporných opatrení v oblasti energetiky v roku 2024. Komisia v súčasnosti odhaduje, že čisté náklady na podporné opatrenia v oblasti energetiky budú v roku 2024 predstavovať 0,3 % HDP. Vychádza sa pritom z predpokladu, že ceny energie nezačnú opäť rásť. Zdá sa, že väčšina podporných opatrení v oblasti energetiky, ktoré sa v súčasnosti plánujú zachovať aj v roku 2024, nie je cielená na zraniteľné domácnosti, pričom tieto opatrenia plne nevysielajú cenový signál na zníženie dopytu po energii a zvýšenie energetickej efektívnosti.

- (23) V nariadení (ES) č. 1466/97 sa požaduje ročné zlepšenie štrukturálneho rozpočtového salda smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu o referenčnú hodnotu na úrovni 0,5 % HDP¹⁴. Vzhľadom na aspekty fiškálnej udržateľnosti a potrebu znížiť deficit pod referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve by bolo podľa Komisie vhodné, aby sa v roku 2024 štrukturálne saldo zlepšilo aspoň o 0,5 % HDP. V záujme zabezpečenia takéhoto zlepšenia a v súlade s metodikou Komisie by rast čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov¹⁵ v roku 2024 nemal presiahnuť 7,8 %, ako sa uvádza v tomto odporúčaní. Zároveň by sa mali postupne zrušiť zostávajúce podporné opatrenia v oblasti energetiky (ktoré Komisia v súčasnosti odhaduje na 1,7 % HDP v roku 2023), ak to umožní vývoj na trhu s energiou a počnúc najmenej cieľenými opatreniami, a súvisiace úspory by sa mali použiť na zníženie deficitu verejných financií. Podľa odhadov Komisie by to v roku 2024 viedlo k rastu čistých primárnych výdavkov, ktorý by bol pod odporúčaným maximálnym rastom. Okrem toho podľa prognózy Komisie z jari 2023 rast čistých primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2023 nie je v súlade s odporúčaním Rady z 12. júla 2022. Ak sa to potvrdí, bol by vhodný nižší rast čistých primárnych výdavkov v roku 2024.
- (24) V prognóze Komisie z jari 2023 sa očakáva, že za predpokladu nezmenených politík budú čisté primárne výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov v roku 2024 rásť na úrovni 5,6 %, čo je pod odporúčanou mierou rastu. Úprava predpokladaná v prognóze Komisie z jari 2023 je o niečo nižšia než úspory vyplývajúce z úplného ukončenia podporných opatrení v oblasti energetiky, keďže sa predpokladá, že niektoré opatrenia na podporu energetiky zostanú v platnosti aj v roku 2024.

¹⁴ V článku 5 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 sa takisto vyžaduje úprava vo výške viac ako 0,5 % HDP pre členské štáty s verejným dlhom presahujúcim 60 % HDP alebo s výraznejšími rizikami v oblasti udržateľnosti dlhovej služby.

¹⁵ Čisté primárne výdavky sú vymedzené ako výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov bez diskrečných príjmových opatrení a bez úrokových výdavkov a výdavkov na cyklickú nezamestnanosť.

- (25) Podľa konvergenčného programu na rok 2023 sa očakáva, že verejné investície zostanú v roku 2024 stabilné na úrovni 4,2 % HDP, podobne ako v roku 2023. V konvergenčnom programe na rok 2023 sú uvedené reformy a investície, od ktorých sa očakáva, že prispedia k fiškálnej udržateľnosti a k udržateľnému a inkluzívnemu rastu. Zahŕňajú reformy fiškálneho rámca, ktoré sú takisto súčasťou plánu obnovy a odolnosti.
- (26) V konvergenčnom programe na rok 2023 je načrtnuté strednodobé fiškálne smerovanie do roku 2026. Podľa konvergenčného programu na rok 2023 sa očakáva, že deficit verejných financií klesne na úroveň 2,9 % HDP v roku 2025 a na tejto úrovni zostane aj v roku 2026. Predpokladá sa teda, že deficit verejných financií klesne v roku 2025 pod úroveň 3 % HDP. Podľa konvergenčného programu na rok 2023 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa zvýši z 52,4 % na konci roku 2024 na 55,4 % do konca roku 2026.
- (27) Stále existuje značný priestor na zvýšenie efektívnosti verejných výdavkov na sociálne dávky. Sociálne dávky sú naďalej vo veľkej miere necielené a nepodliehajú zisťovaniu príjmov na úrovni domácností. Lepšie zacielenie dávok by viedlo k efektívnejšiemu využívaniu verejných zdrojov v boji proti chudobe a pri podpore tých, ktorí to najviac potrebujú.
- (28) Pre poľský dôchodkový systém je výzvou rýchle starnutie obyvateľstva. V existujúcom dôchodkovom systéme sa predpokladá, že vek odchodu do dôchodku sa nebude zvyšovať, hoci priemerná stredná dĺžka života sa naďalej zvyšuje a počet rokov strávených na dôchodku ďalej stúpa. Súčasný dôchodkový systém založený na príspevkoch zabezpečuje v systéme finančnú rovnováhu, no pravdepodobne povedie k výraznému poklesu budúcich dôchodkových dávok ako podielu na poslednom plate. Znamenalo by to, že veľká časť dôchodcov by bola ohrozená chudobou. Z analýzy Komisie vyplýva, že len na udržanie dávok približne na súčasnej úrovni by Poľsko muselo do roku 2070 vynaložiť ďalších 6,7 % svojho HDP. Nedávne zmeny vo všeobecnom dôchodkovom systéme a nákladné osobitné dôchodkové režimy viedli k veľkorysejším dôchodkom pre súčasných dôchodcov. V dôsledku toho sa znížila motivácia pracovať dlhšie než do relatívne nízkeho veku odchodu do dôchodku, ktorý je v prípade žien stanovený na 60 rokov a v prípade mužov na 65 rokov, a zvýšili sa tlaky na výdavky súvisiace so starnutím obyvateľstva.

- (29) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú vykonať do roku 2026. Z dôvodu jeho neskorého prijatia v júni 2022 sa vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Poľska výrazne oneskorilo. Predpokladom pre to, aby Komisia vyplatila krajine akúkoľvek platbu a zabezpečila ochranu finančných záujmov Únie, čo zároveň umožní rýchle a stabilné vykonávanie plánu, je posilnenie nezávislosti a nestrannosti súdov a náprava situácie sudcov dotknutých rozhodnutiami disciplinárnej komory najvyššieho súdu v disciplinárnych veciach a prípadoch týkajúcich sa imunity sudcov. Poľsko začalo vykonávať kľúčové opatrenia plánu obnovy a odolnosti, spomedzi ktorých možno spomenúť reformy v oblasti fiškálneho rámca, zdravotnej starostlivosti, digitálnej transformácie, energetickej efektívnosti a trhu práce. Hoci Poľsko oficiálne nepredložilo dodatky k plánu ani kapitolu REPowerEU, v súčasnosti o týchto aspektoch s Komisiou rokuje. V súlade s článkom 14 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2021/241 Poľsko 31. marca 2023 vyjadrilo zámer požiadať v rámci mechanizmu o dodatočnú úverovú podporu vo výške 23 miliárd EUR. Rýchle začlenenie novej kapitoly REPowerEU do plánu obnovy a odolnosti umožní financovať dodatočné reformy a investície na podporu strategických cieľov Poľska v oblasti energetiky a zelenej transformácie. Pre úspešné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti, ako aj iných hospodárskych politík a politík zamestnanosti, ktoré presahujú rámec plánu, je naďalej dôležité systematické a účinné zapájanie miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov a iných relevantných zainteresovaných strán, ako aj celková kvalita sociálneho dialógu, čím sa má zabezpečiť všeobecná zodpovednosť za celkový program v danej oblasti politiky.

- (30) Komisia v roku 2022 schválila všetky programové dokumenty Poľska v oblasti politiky súdržnosti. Kľúčom k dosiahnutiu zelenej a digitálnej transformácie, zvýšeniu hospodárskej a sociálnej odolnosti a dosiahnutiu vyváženého územného rozvoja v Poľsku je pokračovanie v urýchlennom vykonávaní programov politiky súdržnosti pri súčasnom zachovaní synergií a komplementarity s plánom obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU.
- (31) Popri hospodárskych a sociálnych výzvach, ktorými sa zaoberá plán obnovy a odolnosti a programy politiky súdržnosti, čelí Poľsko viacerým ďalším výzvam v oblasti investičného prostredia, energetickej politiky a zelenej transformácie.
- (32) Pre stabilné a predvídateľné podnikateľské prostredie, ako aj pre priaznivé investičné prostredie je nevyhnutné nezávislé, efektívne fungujúce a kvalitné súdnictvo. Tieto atribúty zohrávajú dôležitú úlohu v dosahovaní udržateľného hospodárskeho rastu v strednodobom až dlhodobom horizonte. Investičné prostredie v Poľsku naďalej oslabujú vážne obavy týkajúce sa právneho štátu vrátane nezávislosti súdnictva, ako sa uvádza v rozhodnutiach Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) a Európskeho súdu pre ľudské práva. Komisia navyše 15. februára 2023 postúpila prípad Poľska Súdnemu dvoru z dôvodu porušenia práva Únie poľským ústavným súdom, ktorého judikatúra narúša najmä prednosť práva Únie.

- (33) Energetickému mixu Poľska vo veľkej miere dominujú fosílné palivá, pričom v roku 2021 v ňom uhlie predstavovalo približne 60 % a energia z obnoviteľných zdrojov len 13 %. Poľsko prestalo dovážať zemný plyn z Ruska v apríli 2022 a ropu vo februári 2023. Diverzifikačné úsilie má v posledných rokoch negatívny vplyv na bezpečnosť dodávok energie v krajine. Poľsko sa dekarbonizuje podstatne pomalším tempom než iné členské štáty. Pokiaľ ide o urýchlenie zavádzania obnoviteľných zdrojov energie, v Poľsku existuje stále dostatočný priestor na riešenie regulačných a administratívnych prekážok. Kľúčom k dekarbonizácii poľského hospodárstva a dosiahnutiu klimateckej neutrality je zvyšovanie výroby energie z obnoviteľných zdrojov. V snahe využiť potenciál obnoviteľných zdrojov musí Poľsko zlepšiť svoje vnútorné systémy na prenos a distribúciu energie a kapacity na jej uskladňovanie, ako aj zreformovať svoje regulačné prostredie. Poľsko by predovšetkým malo zaviesť opatrenia na odstránenie prekážok brániacich procesu udeľovania povolení pre obnoviteľné zdroje energie. Tieto opatrenia by sa mali zameriavať na: i) urýchlenie začlenenia obnoviteľných zdrojov energie do priestorových plánov; ii) vytvorenie oblastí vhodných na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov; iii) zmenu pravidiel týkajúcich sa povolení na pripojenie do elektrizačnej sústavy a iv) modernizáciu zastaraných a neefektívnych distribučných sústav. Treba realizovať ďalšie reformy s cieľom: i) umožniť priemyslu, aby začal využívať čistú energiu prostredníctvom dlhodobých zmlúv o dodávkach a spotrebe energie, ako sú zmluvy o nákupe elektrickej energie; ii) odstrániť obmedzenia týkajúce sa energetických komunit a iii) podporiť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie v odvetví diaľkového vykurovania.

- (34) Spotreba zemného plynu v Poľsku klesla v období od augusta 2022 do marca 2023 o 13 % v porovnaní s priemernou spotrebou plynu za rovnaké obdobie v predchádzajúcich piatich rokoch, čo je mierne pod cieľom zníženia o 15 % stanovenom v nariadení Rady (EÚ) 2022/1369¹⁶. Poľsko sa nabáda, aby zintenzívnilo úsilie o dočasné zníženie dopytu po plyne až do 31. marca 2024 podľa nariadenia Rady (EÚ) 2023/706¹⁷. Napriek viacerým opatreniam, ktoré boli zavedené v snahe obmedziť dopyt po energii, treba vyvinúť ďalšie úsilie na zlepšenie energetickej efektívnosti, a to najmä v prípade obytných budov a systémov diaľkového vykurovania. Konečná spotreba energie v Poľsku v roku 2021 bola na úrovni 75,2 Mtoe, pričom za posledné desaťročie rástla. V súčasnosti viac než polovicu spotreby energie obytných budov na vykurovanie pokrýva uhlie, a to buď priamym využívaním, alebo nepriamo pri diaľkovom vykurovaní. Obytné budovy však zostávajú vo veľkej miere energeticky neefektívne, čo v porovnaní s inými členskými štátmi prispieva k vyšším investičným potrebám. Sektor diaľkového vykurovania si navyše vyžaduje ciele reformy a zintenzívnenie investícií, ak sa má urýchliť jeho dekarbonizácia, zvýšiť efektívnosť a zabezpečiť dlhodobá finančná životaschopnosť.
- (35) V rokoch 2005 až 2021 vzrástli v Poľsku emisie skleníkových plynov z vnútroštátnej dopravy s výnimkou letectva o 88,3 %, čo je v ostrom protiklade k poklesu v Únii v priemere o 7,5 %. Aj pri dodatočných opatreniach zahrnutých v poľskom energetickom a klimatickom pláne sa predpokladá, že do roku 2030 budú emisie skleníkových plynov z tohto odvetvia stále o 56 % vyššie ako v roku 2005. Vychádzajúc z reforiem a investícií uvedených v pláne odolnosti a obnovy Poľska je potrebné ďalšie úsilie na podporu udržateľných druhov verejnej dopravy. Elektrifikácia vnútroštátnej dopravy musí ísť ruka v ruke s dekarbonizáciou dodávok elektrickej energie, aby sa emisie tohto odvetvia znižovali účinne.

¹⁶ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/1369 z 5. augusta 2022 o koordinovaných opatreniach na zníženie dopytu po plyne (Ú. v. EÚ L 206, 8.8.2022, s. 1).

¹⁷ Nariadenie Rady (EÚ) 2023/706 z 30. marca 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2022/1369, pokiaľ ide o predĺženie obdobia znižovania dopytu pri opatreniach na zníženie dopytu po plyne a posilnenie podávania správ a monitorovania v súvislosti s ich vykonávaním (Ú. v. EÚ L 93, 31.3.2023, s. 1).

- (36) Nedostatok pracovnej sily a požadovaných zručností v odvetviach a povolaniach, ktoré sú kľúčové pre zelenú transformáciu, vrátane výroby, zavádzania a údržby emisne neutrálnych technológií, vytvára prekážky pri prechode na emisne neutrálne hospodárstvo. Kľúčom k zníženiu nedostatku požadovaných zručností a podpore začleňovania a prerozdelenia pracovnej sily sú kvalitné systémy vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré reagujú na meniace sa potreby trhu práce, a cielené opatrenia na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu. S cieľom uvoľniť nevyužitú ponuku pracovnej sily musia byť tieto opatrenia dostupné najmä pre jednotlivcov a v tých odvetviach a regiónoch, ktoré sú najviac ovplyvnené zelenou transformáciou. V Poľsku sa v súvislosti so zelenou transformáciou v posledných rokoch zvýšil nedostatok pracovnej sily v kľúčových odvetviach, čo súvisí aj s nedostatkom príslušných zručností a vytvára prekážky pri prechode na klimaticky neutrálne hospodárstvo. V roku 2022 bol nedostatok pracovnej sily hlásený ako faktor, ktorý obmedzoval výrobu v priemysle (v prípade 63,4 % firiem) a stavebníctve (v prípade 74,6 % firiem).
- (37) Rada na základe posúdenia Komisie preskúmala konvergenčný program na rok 2023 a jej stanovisko¹⁸ je zohľadnené v odporúčaní 1,

¹⁸ Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Poľsko v rokoch 2023 a 2024 prijalo opatrenia s cieľom:

1. zrušiť platné núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky čo najskôr v rokoch 2023 a 2024 a použiť súvisiace úspory na zníženie deficitu verejných financií; ak by si obnovené zvyšovanie cien energie vyžadovalo nové alebo pokračujúce podporné opatrenia, zabezpečiť, aby takéto podporné opatrenia boli zamerané na ochranu zraniteľných domácností a podnikov, fiškálne dostupné a aby sa nimi zachovali stimuly na úsporu energie;

zabezpečiť obozretnú fiškálnu politiku, najmä obmedzením nominálneho zvýšenia čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2024 najviac na 7,8 %¹⁹;

zachovať verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečiť účinné čerpanie grantov v rámci mechanizmu a účinné čerpanie iných fondov Únie, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu;

v období po roku 2024 pokračovať v realizácii strednodobej fiškálnej stratégie postupnej a udržateľnej konsolidácie v kombinácii s investíciami a reformami vedúcimi k vyššiemu udržateľnému rastu s cieľom dosiahnuť obozretnú strednodobú fiškálnu pozíciu;

zvýšiť efektívnosť verejných výdavkov, a to aj lepším zacielením sociálnych dávok;
zabezpečiť primeranosť budúcich dôchodkových dávok a udržateľnosť dôchodkového systému prijatím opatrení na zvýšenie skutočného veku odchodu do dôchodku a uskutočnením reformy preferenčných dôchodkových systémov;

¹⁹ Čo podľa odhadov zodpovedá ročnému zlepšeniu štrukturálneho rozpočtového salda na rok 2024 vo výške najmenej 0,5 % HDP, ako sa uvádza v odôvodnení 23.

2. urýchlene splniť požadované míľniky a ciele týkajúce sa ochrany finančných záujmov Únie s cieľom umožniť rýchlu a stabilnú realizáciu svojho plánu obnovy a odolnosti; urýchlene sfinalizovať kapitolu REPowerEU s cieľom čo najrýchlejšie začať s jej vykonávaním; pokračovať v rýchlom vykonávaní programov politiky súdržnosti pri súčasnom zachovaní komplementarity a synergií s plánom obnovy a odolnosti;
3. posilniť investičné prostredie, a to aj zaručením nezávislosti súdnictva;
4. urýchliť postupné vyrad'ovanie fosílnych palív a zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov; reformovať právny rámec pre udeľovanie povolení na pripájanie do sústavy a pre obnoviteľné zdroje energie vrátane energetických komunít, biometánu a vodíka z obnoviteľných zdrojov; implementovať opatrenia na podporu úspor energie a znižovania dopytu po plyne; zvýšiť investície do energetickej efektívnosti budov a dekarbonizovať dodávky tepla pri diaľkovom vykurovaní s cieľom riešiť energetickú chudobu; ďalej podporovať udržateľné druhy verejnej dopravy; zintenzívniť politické úsilie zamerané na poskytovanie a nadobúdanie zručností a kompetencií potrebných na zelenú transformáciu, a to vrátane renovácie budov.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka
